

Warszawa, dnia 21 grudnia 2015 r.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W WARSZAWIE**

WOOŚ-II.4200.21.2015.MW.5

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 90 ust. 1 i 8 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, ze zm.), zwanej dalej „ustawą ooś”, w związku z art. 106 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, ze zm.), zwanej dalej „Kpa”, w związku z ponownym postępowaniem w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzanym dla przedsięwzięcia pod nazwą: *Budowa odcinka drogi ekspresowej S8 od węzła „Marki” (bez węzła) do węzła „Radzymin Pld.”. Zadanie II węzeł „Kobyłka” (bez węzła) - węzeł „Radzymin Pld.” w km 6+450,26 - 13+690,73*

uzgadniam realizację przedsięwzięcia i określám następujące warunki:

1. Na etapie realizacji należy podjąć następujące działania i dopełnić poniższych warunków:

- 1.1. Należy wykonać tymczasowe ogrodzenia ochronne przy użyciu przenośnych barier z siatki, rozpiętych wzdłuż trasy przebiegu drogi z U-kształtnym zakończeniem zawracającym zwierzęta (np. płazy) wędrujące wzdłuż płotka. Tymczasowe ogrodzenia ochronne należy wykonać na następujących odcinkach: od km 6+450 do km 6+550, od km 6+750 do km 7+100, od km 7+200 do km 7+600, od km 7+900 do km 9+000, od km 11+200 do km 11+450 oraz od km 11+600 do km 12+800.
- 1.2. Wzdłuż barier z siatki (w odstępach około 100 m) należy wkopać pojemnik służący przechwytywaniu drobnej fauny (np. płazy i gady). Zgromadzone zwierzęta należy codziennie przenosić poza bezpośredni obszar oddziaływania przedsięwzięcia, na stanowiska zastępcze (np. zbiorniki oraz tereny podmokłe i zabagnienia znajdujące się w najbliższym sąsiedztwie pasa budowy).
- 1.3. Należy zaprojektować płotki ochronno – naprowadzające z siatki, mające na celu zapobieganie wtargnięciu zwierząt na jezdnię oraz nakierowanie ich na przejścia (przepusty). Rozwiązania naprowadzające należy połączyć w sposób szczelny z ekranami akustycznymi.
- 1.4. Należy zainstalować następujące rozwiązania umożliwiające migrację zwierząt:
  - 1.4.1. W km 6+500 przejście dolne dla zwierząt średnich (PZ-6) o wymiarach w świetle: szer. 8,0 m i wys. 3,26 m, wsp. ciasnoty 0,75; skarpy na najściach należy zaprojektować jako wypłaszczone; na znajdującym się na obiekcie oświetleniu należy zastosować oprawy dające strumień świetlny kierunkowy; na obiekcie oraz z każdej strony na długości 50 m należy wprowadzić osłony przeciwośnieniowe o wysokości 2,20 m (po stronie lewej część osłony wchodzić będzie w zakres Zadania I, natomiast z drugiej strony, funkcję osłony przejmie ekran akustyczny); na najściach do przejścia należy zastosować zielen naprowadzającą;
  - 1.4.2. W km 7+021 przejście dla małych zwierząt i płazów zespolone z ciekim (PEH) o wymiarach: 2,00 m x 2,00 m; przepust należy wyposażyć w 2 półki o szerokości min. 50 cm, wysokość przejścia nad półką min. 1 m; półki należy poprowadzić równoległe do podłoża i połączyć z otoczeniem wlotów przepustów;

- 1.4.3. W km 8+000 przejście dla zwierząt małych i płazów (suche) – poszerzony przepust (PE) o wymiarach: 3,50 m x 2,00 m, wymiary przejścia: 3,50 m x 1,50 m; dno przepustu należy pokryć materiałem naturalnym o wysokość zasypki 0,5 m;
- 1.4.4. W km 8+200 przejście dla małych zwierząt i płazów zespolone z ciekim (PEH) o wymiarach: 2,00 m x 1,50 m; przepust należy wyposażyć w 2 półki o szerokości min. 50 cm, wysokość przejścia nad półką min. 1 m; półki należy poprowadzić równolegle do podłoża i połączyć z otoczeniem wlotów przepustów;
- 1.4.5. W km 8+658,15 przejście dolne dla zwierząt dużych pod obiektem mostowym na rzece Czarna (MS-8) o wymiarach w świetle: wys. co najmniej 5 m, szerokość z każdej strony cieku równej min. podwójnej szerokości cieku; po obu stronach obiektu należy ukształtować pas suchego terenu dla zwierząt, położony poza zasięgiem zalewów, o szerokości łącznej równej podwójnej szerokości koryta; na znajdującym się na obiekcie oświetleniu, należy zastosować oprawy dające strumień świetlny kierunkowy; na obiekcie oraz z każdej strony na długości 50 m należy wprowadzić osłony przeciwośnieniowe o wysokości 2,20 m (po stronie lewej osłone należy zaprojektować na długości 42 m, gdyż jej funkcję przejmie projektowany ekran akustyczny);
- 1.4.6. W km 9+245 przejście dla małych zwierząt i płazów zespolone z ciekim (PEH) o wymiarach: 2,00 m x 1,50 m; przepust należy wyposażyć w 2 półki o szerokości min. 50 cm, wysokość przejścia nad półką min. 1 m; półki należy poprowadzić równolegle do podłoża i połączyć z otoczeniem wlotów przepustów;
- 1.4.7. W km 9+840 przejście dolne dla zwierząt średnich (PZ-11) o wymiarach w świetle: szer. 9,8 m i wys. 2,58 m, wsp. ciasnoty 0,70; na obiekcie z każdej strony na długości 50 m należy wprowadzić osłony przeciwośnieniowe o wysokości 2,20 m (po stronie lewej na odcinku dł. 50 m, po stronie prawej na odcinku dł. 33 m, gdyż na odcinku dł. 17 m, funkcję osłony przejmie projektowany ekran akustyczny); na najściach do przejścia należy zastosować zielen naprowadzającą;
- 1.4.8. W km 10+330 przejście dolne dla zwierząt średnich (PZ-12) o wymiarach w świetle: szer. 9,8 m i wys. 2,527 m wsp., ciasnoty 0,75; na obiekcie oraz z każdej strony na długości 50 m należy wprowadzić osłony przeciwośnieniowe o wysokości 2,20 m; na najściach do przejścia należy zastosować zielen naprowadzającą;
- 1.4.9. W km 12+553 przejście dla małych zwierząt i płazów zespolone z ciekim (PEH) o wymiarach: 2,00 m x 2,00 m; przepust należy wyposażyć w 2 półki o szerokości min. 50 cm, wysokość przejścia nad półką min. 1 m; półki należy poprowadzić równolegle do podłoża i połączyć z otoczeniem wlotów przepustów;
- 1.4.10. W km 13+670 przejście dla małych zwierząt i płazów zespolone z ciekim (PEH) o wymiarach: 2,00 m x 1,50 m; przepust należy wyposażyć w 2 półki o szerokości min. 50 cm, wysokość przejścia nad półką min. 1 m; półki należy poprowadzić równolegle do podłoża i połączyć z otoczeniem wlotów przepustów.
- 1.5. Teren inwestycji utrzymywać w należytym porządku. W dni słoneczne i wietrzne w celu ograniczenia wtórnego pylenia plac budowy zraszać wodą. Przykrywać plandekami skrzynie ładunkowe samochodów transportujących sypkie materiały. Osłaniać przed działaniem wiatru składowiska materiałów zawierających drobne frakcje pyłowe.

2. Na etapie eksploatacji należy podjąć następujące działania i dopełnić poniższych warunków:

- 2.1. Przejścia dla zwierząt należy regularnie kontrolować i utrzymywać ich drożność:
  - 2.1.1. Przejście dla zwierząt dużych oraz przejścia dla zwierząt średnich udrażniać, co najmniej raz w roku, wczesną wiosną (najpóźniej do 15 kwietnia);
  - 2.1.2. Przepusty suche udrażniać co 4 miesiące w ciągu roku;
  - 2.1.3. Przepusty zespolone z ciekami udrażniać od 1 marca do końca kwietnia oraz po każdym wezbraniu wód.
- 2.2. Ogrodzenia ochronno – naprowadzające powinny być kontrolowane pod kątem szczelności połączenia z obiektem inżynierskim, stabilności konstrukcji oraz szczelności przy powierzchni gruntu z następującą częstotliwością: dla dużych i średnich zwierząt – 2 razy

w ciągu roku (marzec, sierpień); dla płazów – 3 razy w ciągu roku: przed migracjami wiosennymi (luty – marzec), przed migracjami młodych osobników (koniec maja – początek czerwca), przed migracjami jesiennymi (sierpień).

- 2.3. W sąsiedztwie przejść dla zwierząt w miejscach obumarłych sadzonek drzew i krzewów należy, co najmniej raz w roku, najpóźniej do 15 marca dokonać nasadzeń uzupełniających.
- 2.4. Co najmniej 2 razy w roku (wczesna wiosna, późna jesień) dokonać kontroli stanu zabezpieczenia sadzonek przed zwierzętami z naprawą wszelkich usterek.
- 2.5. Zbiorniki retencyjne należy utrzymywać w sprawności oczyszczając je regularnie z nagromadzonych osadów.
- 2.6. Utrzymywać dobry stan techniczny i wysoką sprawność systemu odwadniającego przedmiotową drogę, a także poszczególnych urządzeń podczyszczających ścieki deszczowe z terenu inwestycji.

3. W zapisach decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 2 grudnia 2011 r., znak: WOÓŚ-II.4200.15.2011.MW o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie północnego wylotu z Warszawy drogi ekspresowej S8 w kierunku Białegostoku na odcinku od projektowanej Wschodniej Obwodnicy Warszawy (droga S-17) do obwodnicy Radzymina według wariantu „III”, która została częściowo zmieniona decyzją Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 19 września 2012 r., znak: DOOŚ-OAI.4200.10.2012.AgŁb.2, w części dotyczącej omawianej inwestycji, wprowadza się następujące zmiany:

3.1. Pkt 2.1 otrzymuje brzmienie:

„2.1. Lokalizować zaplecza budowy oraz prowadzić drogi techniczne zapewniając oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcenie jego powierzchni. Zaplecza budowy, bazy materiałowe, miejsca składowania odpadów oraz parkingi sprzętu i maszyn w pierwszej kolejności lokalizować na terenach już zagospodarowanych, tj. poza:

- doliną rzeki Czarnej tj. od km 8+100 do km 8+800 i innych cieków powierzchniowych oraz terenami podmokłymi tj. od km 7+480 do km 7+600, w km 8+660 oraz od km 9+300 do km 9+400,
- terenami leśnymi tj. od km 6+730 do km 7+640 (strona prawa), od km 7+800 do km 8+100 (strona prawa), od km 8+470 do km 10+370 (strona lewa), od km 10+370 do km 11+000 (strona prawa),
- obszarami zabudowy mieszkaniowej,
- obszarami chronionymi – Warszawskim Obszarem Chronionego Krajobrazu tj. od km 6+750 do km 7+050 oraz od km 7+500 do km 10+980,
- terenami atrakcyjnymi dla płazów, tj. od km 6+450 do km 6+550, od km 6+750 do km 7+100, od km 7+200 do km 7+600, od km 7+900 do km 9+000, od km 11+200 do km 11+450 oraz od km 11+600 do km 12+800,
- terenami atrakcyjnymi dla innych zwierząt, tj. od km 6+600 do km 7+000 (str. prawa), od km 7+000 do km 7+400 (str. prawa i lewa), od km 7+600 do km 8+450 (str. prawa), od km 8+900 do km 9+350 (str. prawa i lewa) oraz od km 9+500 do km 11+000 (str. prawa i lewa).”.

3.2. Pkt 2.12 otrzymuje brzmienie:

„2.12. W maksymalnym stopniu oszczędzać stanowiska roślin częściowo chronionych: gajnika lśniącego (*Hylocomium splendens*) w rejonie km 7+650, km 9+900, chrobotka leśnego (*Cladonia arbuscula*) w rejonie km 9+700, km 9+900, płonnika pospolitego (*Polytrichum commune*) w rejonie km 9+750, rokitnika pospolitego (*Pleurozium schreberi*), widłozęba wieloszczecinkowego (*Dicranum polysetum*) występujące w borach i borach mieszanych, widłaka jałowcowatego (*Lycopodium annotinum*) w rejonie km 9+800.”.

- 3.3. Pkt 2.15 otrzymuje brzmienie:
„2.15. Prace budowlane (z wyłączeniem sytuacji wyjątkowych np. prac wymagających zachowania ciągłości robót) w sąsiedztwie terenów objętych ochroną przed hałasem oraz w rejonie szlaków migracji zwierząt prowadzić wyłącznie w porze dziennej (w godz. 6.00 – 22.00). W miarę możliwości zapewnić, aby urządzenia emitujące hałas o dużym natężeniu nie pracowały równocześnie. Należy zapewnić odpowiedni dobór maszyn budowlanych o możliwie najmniejszej mocy akustycznej.”
- 3.4. Pkt 2.16 otrzymuje brzmienie:
„2.16. Ograniczyć do niezbędnego minimum roboty prowadzone w porze wieczornej (rozpoczynającej się na godzinę przed zachodem słońca) i nocnej (kończącej się na godzinę przed wschodem słońca) na odcinku od ok. km 9+800 do ok. km 10+500 (w rejonie kompleksu leśnego).”
- 3.5. Pkt 2.19 otrzymuje brzmienie:
„2.19. Wycinkę drzew i krzewów należy prowadzić w okresie od początku września do końca lutego, czyli poza sezonem lęgowym ptaków. Dopuszcza się możliwość prowadzenia wycinki w terminie od 1 do 31 marca, pod nadzorem ornitologicznym.”
- 3.6. Pkt 2.24 otrzymuje brzmienie:
„2.24. Prace ziemne w rejonie zbiorników, cieków wodnych, rozlewisk oraz miejsc rozrodu płazów należy prowadzić poza okresem ich masowej migracji (tj. poza okresem od początku marca do końca maja oraz od połowy września do połowy października). W przypadku konieczności prowadzenia prac w innym terminie, nadzór herpetologiczny winien określić ich zakres i sposób działań, uwzględniając przepisy z zakresu ochrony gatunkowej.”
- 3.7. Pkt 2.30 otrzymuje brzmienie:
„2.30. Prace związane z likwidacją zbiorników wodnych należy prowadzić w następującym zakresie:
2.30.1. Zасыpywanie dużych zbiorników wodnych powinno rozpocząć się na początku września od czynności polegających na wygradzeniu obiektów i odławianiu zwierząt znajdujących się w zbiornikach. Zасыpanie małych zbiorników lub oczek wodnych uznanych jako nieistotne dla płazów powinno nastąpić zaraz po ewentualnym przeniesieniu pozostających w nich osobników. W przypadku, gdy zbiornik (oczko wodne) nie będzie zасыpany bezpośrednio po przeniesieniu z niego płazów, likwidacji w późniejszym terminie należy dokonać pod warunkiem jego zabezpieczenia przed migracją osobników z lądu, poprzez zastosowanie szczelnego wygradzenia. Odłów należy przeprowadzić metodą obniżenia lustra wody bądź wolniej postępującego zасыpywania z przeniesieniem w bezpieczne siedlisko zwierząt we wszystkich stadiach rozwojowych (jaja, larwy, osobniki młodociane i dorosłe). Planowane roboty należy prowadzić pod nadzorem herpetologicznym, który winien określić zakres i sposób realizacji działań.
2.30.2. W przypadku zbiornika wodnego w ok. km 7+300, pas robót powinien być odizolowany siatką o wys. 50 cm i średnicy oczek nie większych niż 5 mm na rozciągłości likwidowanego zbiornika oraz na odcinku 250 m na północny wschód i 250 m na południowy zachód od granic zасыpanego miejsca rozrodu. Siatka powinna być wkopana w grunt na głębokość co najmniej 30 cm. Górna część siatki powinna być odgięta na długości minimum 10 cm od jej górnej krawędzi.”
- 3.8. Pkt 2.31 otrzymuje brzmienie:
„2.31. Procedurę likwidacji zbiorników wodnych należy przeprowadzić przed rozpoczęciem migracji wiosennych tj. przed 1 marca lub po 1 września. Najkorzystniejszym okresem do wykonywania robót jest okres jesienny o niskich stanach wody. W przypadku konieczności prowadzenia prac w innym terminie, nadzór herpetologiczny winien określić ich zakres i sposób działań, uwzględniając przepisy z zakresu ochrony gatunkowej.”
- 3.9. Pkt 2.34 tiret trzecie otrzymuje brzmienie:
„– odłowy i przeniesienie płazów oraz likwidację zbiorników wodnych.”

3.10. Pkt 3.1 otrzymuje brzmienie:

„3.1. Wykonać ekrany akustyczne minimalizujące oddziaływanie hałasu na terenach chronionych akustycznie, zgodnie z przedstawioną lokalizacją i podanymi parametrami:

numer ekranu (odcinek)	od km	do km	wysokość ekranu [m]	typ ekranu	
prawa strona S8					
1P	7+350	7+600	5	pochłaniający poza obiektem WS-7 km 7+460.67, na obiekcie WS-7 - mieszany	
2P	9+360	9+785	6	pochłaniający	
3P	10+900	11+450	6	pochłaniający poza obiektem WS-13 km 11+233.68, na obiekcie WS-13 - mieszany	
4P	12+450	12+750	3	pochłaniający	
5P	A	13+220	13+300	4	pochłaniający
	B	13+300	13+350	5	pochłaniający poza obiektem PD-16 km 13+339.39, na obiekcie PD-16 - mieszany
	C	13+350	13+450	6	pochłaniający poza obiektem PD-16 km 13+339.39, na obiekcie PD-16 - mieszany
	D	13+450	13+538	5	pochłaniający
	E	13+538	13+619	4	pochłaniający
lewa strona S8					
1L	6+515	6+875	5	pochłaniający	
2L	A	7+140	7+301	3	pochłaniający
	B	7+301	7+402	4,5	pochłaniający
	C	7+402	7+503	5,5	pochłaniający poza obiektem WS-7 km 7+460.67, na obiekcie WS-7 - mieszany
	D	7+503	7+650	3,5	pochłaniający
3L	A	8+594	8+672	4	pochłaniający
	B	8+672	8+900	5	pochłaniający
	C	8+900	8+952	4	pochłaniający
4L	0+250 (wg DW 635)	0+525 (wg DW 635)	3,5	pochłaniający poza obiektem WD 9 km 8+941,47, na obiekcie WD9 - mieszany	
5L	A	10+500	10+919	4,5	pochłaniający
	B	10+919	11+000	5	pochłaniający
	C	11+000	11+414	6	pochłaniający poza obiektem WS-13, km 11+233.68, na obiekcie WS-13 -

					mieszany
	D	11+414	11+457	5	pochłaniający
	E	11+457	11+600	4	pochłaniający
	F	11+600	11+660	6	pochłaniający
	G	11+660	11+825 (wg S8) 0+235 (wg RŁ04)	4,5	pochłaniający
	H	11+825 (wg S8) 0+235 (wg RŁ04)	11+920 (wg S8) 0+143 (wg RŁ04)	3	pochłaniający
6L		11+772	12+142	3	pochłaniający poza obiektem WS-14 km 12+055,77, na obiekcie WS-14 – mieszany
7.1L	A	0+085 (wg DW 635)	0+127 (wg DW 635)	5 ⁽¹⁾	pochłaniający
	B	0+127 (wg DW 635)	0+156,50 (wg RLL)	3,5 ⁽¹⁾	pochłaniający
7.2L		0+089,66 (wg DW 635)	0+119 (wg DW 635)	3 ⁽¹⁾	pochłaniający
7.3L		0+323 (wg DW 635)	0+343 (wg DW 635)	5 ⁽¹⁾	pochłaniający
		0+334,60 (wg DW 635)	0+360,10 (wg DW 635)	5 ⁽¹⁾	pochłaniający
8L	A	12+570	12+666	3	pochłaniający
	B	12+666	12+801	3,5	pochłaniający
	C	12+801	12+867	3	pochłaniający
9L	A	13+363	13+397	4	pochłaniający
	B	13+397	13+478	4,5	pochłaniający
	C	13+478	13+690,73	5,5	pochłaniający
	D ⁽²⁾	13+690,73	13+760,50	5	pochłaniający

Wysokość ekranu – wysokość liczona od rzędnej krawędzi nawierzchni najbliższej położonej i ekranowanej jezdni do górnej krawędzi ekranu akustycznego z wyjątkiem (1)

(1) - wysokość liczona od rzędnej terenu w miejscu posadowienia ekranu do górnej krawędzi ekranu akustycznego.

Długość rzeczywista - długość odczytana z planu sytuacyjnego PB, uwzględniająca kształt geometryczny linii ekranu, tzn. krzywe, zakładki, łuki, itp.

(2) - ekran zlokalizowany w granicach pasa drogowego, ale na odcinku nieobjętym przebudową.

3.11. Pkt 3.2 otrzymuje brzmienie:

„3.2. Przezroczyste elementy ekranów akustycznych należy oznakować za pomocą nadruków zapobiegających kolizjom z awifauną. Należy zaprojektować pasy o czarnej barwie nadrukowane pionowo lub poziomo do jezdni. W przypadku zastosowania pasów pionowych powinny to być pasy o szerokości minimum 2 cm rozmieszczone w odległości nie większej niż 10 cm od siebie. Pasy poziome powinny być o szerokości nie mniejszej niż 2 mm, rozmieszczone co 28 mm.”.

3.12. Odstępuje się od warunku określonego w pkt 3.4.

3.13. Pkt 3.6 otrzymuje brzmienie:

„3.6. Wprowadzenie nasadzeń zieleni izolacyjno – osłonowej w postaci pasów o szerokości od 5 m do 10 m, charakteryzujących się zwartą, wielopiętrową strukturą nasadzeń, zbudowanych z 1 lub 2 rzędów drzew formy piennej, podsadzonych średnio- i wysokopiennymi krzewami lub 2 rzędów bardzo wysokich krzewów, w następujących lokalizacjach:

a) po stronie lewej:

- od km 7+600 do km 7+975,
  - od km 8+020 do km 8+565,
  - od km 8+700 do km 8+900,
  - od km 9+220 do km 9+400,
  - od km 9+940 do km 10+325
- b) po stronie prawej:
- od km 8+050 do km 8+460,
  - od km 8+485 do km 8+610,
  - od km 9+000 do km 9+225,
  - od km 9+260 do km 9+400,
  - od km 9+940 do km 10+270.”.
- 3.14. Odstępuje się od warunku określonego w pkt 3.8.
- 3.15. Pkt 3.12 otrzymuje brzmienie:
- „3.12. Projektując oświetlenie inwestycji, należy zastosować lampy sodowe lub LED. Obudowę lamp należy zaprojektować jako szczelną, która uniemożliwi owadom kontakt z rozżarzoną żarówką.”.
- 3.16. Pkt 3.13 otrzymuje brzmienie:
- „3.13. Na całej długości projektowanej drogi należy wykonać ogrodzenia ochronne z siatki metalowej o wysokości 250 cm, zakopanej pod powierzchnię ziemni na głębokość min. 30 cm. Oczka siatki zaprojektować o zmiennej wielkości, zmniejszającej się ku dołowi. Wymiary oczek siatki:
- w strefie od 0,0 m do 0,5 m ponad gruntem – nie większe niż 0,5 cm x 0,5 cm,
  - w strefie od 0,5 m do 1,2 m ponad gruntem – 5 cm x 15 cm,
  - w strefie od 1,2 m do 2,5 m ponad gruntem – 15cm x 15cm.
- Do ogrodzenia ochronnego z siatki metalowej należy zamontować dodatkową siatkę mocowaną od gruntu do wysokości min. 50 cm o zagęszczeniu oczek 0,5 cm x 0,5 cm, posiadającą przewieszkę.”.
- 3.17. Pkt 3.15 otrzymuje brzmienie:
- „3.15. Odprowadzanie wód opadowych z drogi za pomocą rowów trawiastych, kanalizacją deszczową oraz rowami otwartymi uszczelnionymi na odcinkach, na których poziom wód gruntowych jest wysoki. Dla mostów, estakad i skrzyżowań wysokościowych zastosowanie rurociągów podwieszanych pod obiektami, włączonych do rowów.”
- 3.18. Pkt 3.16 otrzymuje brzmienie:
- „3.16. Wykonanie zbiorników retencyjnych zespolonych z osadnikami i separatorami substancji ropopochodnych:
- ZE-9 w km 6+970 (strona lewa drogi),
  - ZE-10 w km 7+080 (strona lewa drogi),
  - ZE-10a w km 7+718 (strona lewa drogi),
  - ZE-11 w km 8+550 (strona lewa drogi),
  - ZE-12 w km 8+825 (strona prawa drogi),
  - ZE-13 w km 9+312 (strona lewa drogi),
  - ZE-16 w km 10+020 (strona prawa drogi),
  - ZE-17 w km 11+365 (strona prawa drogi),
  - ZE-18 w km 12+485 (strona lewa drogi),
  - ZE-19 w km 12+905 (strona prawa drogi),
  - ZE-20 w km 13+300 (strona prawa drogi).”.
- 3.19. Pkt 3.17 otrzymuje brzmienie:
- „3.17. Zbiorniki retencyjne winny mieć łagodne nachylenie brzegów. Należy je również ogrodzić ogrodzeniem ochronnym, bez dogęszczenia na wysokości od 0 do 50 cm (tj. bez uwzględnienia dodatkowej siatki o wymiarach oczek 0,5 x 0,5 cm) oraz zaprojektować zieleń na brzegach.”.
- 3.20. Pkt 3.19 otrzymuje brzmienie:

- „3.19. Wszelkie planowane obiekty związane z siecią odwodnień (w tym zbiorniki retencyjne) i inną infrastrukturą powinny być położone w odległości co najmniej 50 m od krawędzi przejść dla zwierząt. W przypadku obiektów w km 7+021, w km 9+245 i w km 12+553 dopuszcza się zlokalizowane projektowanych zbiorników retencyjnych (Z-9, Z-10, Z-13 i Z-18) w odległości mniejszej niż 50 m, należy jednak zastosować łagodne nachylenie skarp zbiorników (tj. 1:2,5) oraz obsadzić je roślinnością.”.
- 3.21. Odstępuje się od warunku określonego w pkt 4.1.4.
- 3.22. Pkt 5.1 otrzymuje brzmienie:
- „5.1. Hałasu w celu porównania ustaleń zawartych w raporcie i w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z rzeczywistym oddziaływaniem przedsięwzięcia i oceny skuteczności rozwiązań chroniących środowisko. Należy wykonać pomiary akustycznych oddziaływań obejmujące tereny w sąsiedztwie przedmiotowego odcinka drogi podlegające ochronie akustycznej.
- Kontrolne pomiary hałasu wykonać na etapie analizy porealizacyjnej m. in. w rejonach następujących punktów receptorowych, na wysokości pierwszej linii zabudowy mieszkaniowej: 1, 8, 19, 20, 21, 21A, 22, 25B, 25C, 26, 29, 30, 31, 32, 33.
- Analiza wykonana będzie po upływie 1 roku od dnia oddania obiektu do użytkowania i przedstawiona w terminie do 18 miesięcy od dnia oddania obiektu do użytkowania, a w przypadku stwierdzenia przekroczeń wartości dopuszczalnych zastosowane będą odpowiednie środki ochrony. W sytuacji w której standardy w środowisku nie będą mogły być dotrzymane, należy podjąć działania mające na celu utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania.”.

UZASADNIENIE

W dniu 13 sierpnia 2015 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (zwanego dalej „Regionalnym Dyrektorem”), wpłynął wniosek Wojewody Mazowieckiego z dnia 11 sierpnia 2015 r., znak: WI-II.7820.1.7.2015.AM, o uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia pod nazwą: *Budowa odcinka drogi ekspresowej S8 od węzła „Marki” (bez węzła) do węzła „Radzymin Płd.”. Zadanie II węzeł „Kobylka” (bez węzła) - węzeł „Radzymin Płd.” w km 6+450,26 - 13+690,73.*

Do przedmiotowego wniosku załączono:

- kopię wniosku z dnia 27 lipca 2015 r. Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad reprezentowanej przez Pełnomocnika Pana Pawła Skorupę o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej oraz o przeprowadzenie ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- kopię decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 2 grudnia 2011 r., znak: WOOŚ-II.4200.15.20111.MW (zwanej dalej „decyzją środowiskową”), która została częściowo zmieniona decyzją Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 19 września 2012 r., znak: DOOŚ-OAI.4200.10.2012.AgŁ.b.2, uchylającą w części i w tym zakresie orzekającą, a w pozostałej części utrzymującą w mocy ww. decyzję Regionalnego Dyrektora,
- raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko (zwany dalej „raportem ooś”).

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w tym głównie raportu ooś wynika, że większość warunków zawartych w decyzji środowiskowej została uwzględniona w projekcie budowlanym dla wnioskowanego przedsięwzięcia.

Mając na celu zapobieganie występowaniu negatywnych oddziaływań na środowisko (w tym na zdrowie i życie ludzi) i ograniczanie ich skali w możliwie największym stopniu w niniejszym postanowieniu doprecyzowano warunki zawarte w decyzji środowiskowej oraz określono dodatkowe warunki wynikające z przeprowadzonej analizy raportu ooś i jego uzupełnienia.

W toku prowadzonego postępowania Regionalny Dyrektor stwierdził konieczność uzupełnienia raportu ooś. W dniu 3 września 2015 r. wystosowano wezwanie, znak: WOOS-II.4200.21.2015.MW, określające zakres wymaganych uzupełnień. Stosowne uzupełnienie wpłynęło do Regionalnego Dyrektora w dniu 24 września 2015 r.

Po analizie otrzymanej dokumentacji Regionalny Dyrektor pismami z dnia 7 października 2015 r., znak: WOOS-II.4200.21.2015.MW.3 oraz WOOS-II.4200.21.2015.MW.4, wystąpił do:

- Wojewody Mazowieckiego, jako organu właściwego w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, o zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu w trybie art. 33-36 i 38 ustawy ooś,
- Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie (zwanego dalej „PWIS”) o wydanie opinii.

PWIS wydał opinię sanitarną (pismo z dnia 28 października 2015 r., znak: ZNS.9022.2.00081.2015.PN) opiniując pozytywnie w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych przedmiotowe przedsięwzięcie oraz zgłaszając uwagi dotyczące jego realizacji.

Wojewoda Mazowiecki zapewnił udział społeczeństwa w przedmiotowym postępowaniu zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy ooś. Niezbędna dokumentacja sprawy dostępna była w siedzibie Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przez okres 21 dni w terminie od dnia 20 października 2015 r. do dnia 10 listopada 2015 r. Społeczeństwu został zapewniony 21 – dniowy okres na zapoznanie się z ww. dokumentacją sprawy oraz złożenie uwag i wniosków. Ponadto w dniu 20 października 2015 r. przeprowadzona została rozprawa administracyjna otwarta dla społeczeństwa.

W dniu 17 listopada 2015 r. wpłynęło do Regionalnego Dyrektora pismo Wojewody Mazowieckiego, znak: WI-II.7820.1.7.2015.AM, przekazujące protokół z rozprawy administracyjnej otwartej dla społeczeństwa, o której mowa wyżej oraz uwagi i wnioski stron postępowania. Z informacji zawartych w przedmiotowym protokole wynika, że podczas ww. rozprawy swoje uwagi (w tym pytania) wniosły następujące osoby: Zofia Pawłowicz-Szewczuk, Emilia Paczuska, Marek Chrustowski, Wanda Czyżak, Olga Majewska, Burmistrz Kobylki Robert Roguski.

Uwagi dotyczyły:

- odroczenia rozprawy na inny termin;
- sprzeciwu wobec realizacji inwestycji w wybranym wariantcie; zmian w przebiegu inwestycji; ponownego przeanalizowania wyboru wariantu;
- oddziaływania akustycznego planowanej drogi, w tym: zmian w lokalizacji ekranów akustycznych, przeprowadzania analiz akustycznych, parametrów i lokalizacji ekranów akustycznych;
- lokalizacji i funkcjonalności przejścia dla dużych zwierząt;
- realizacji MOP i węzła „Wołomin”;
- ważności specustawy;
- przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami;
- procedury wykupu nieruchomości;
- procedury zmiany sposobu użytkowania terenów rolnych na tereny budowlane.

Odpowiedzi na podnoszone kwestie udzieliły następujące osoby: Dyrektor Wydziału Infrastruktury Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie Piotr Sobucki, p.o. Z-cy Dyrektora GDDKiA w Warszawie Bartłomiej Ratyński, Andrzej Stelmaszuk (przedstawiciel biura projektowego), Agata Gajda-Sabak (przedstawiciel wykonawcy raportu), Robert Zalewski (przedstawiciel biura projektowego), Anna Łazęcka (przedstawiciel GDDKiA), Paweł Skorupa (pełnomocnik Inwestora).

Odnosząc się do kwestii będących przedmiotem rozpoznania w prowadzonym przez Regionalnego Dyrektora postępowaniu stwierdzono co następuje.

W decyzji środowiskowej został wskazany wariant realizacji przedsięwzięcia. Zakres ponownej oceny oddziaływania na środowisko może obejmować zmiany dot. modyfikacji np. urządzeń ochrony środowiska w granicach określonych decyzją środowiskową. Ponowna ocena nie przewiduje możliwości dokonania zmiany w zakresie lokalizacji przedsięwzięcia. W związku z powyższym kwestie dot. wyboru innego wariantu drogi nie mogą zostać uwzględnione.

Odnosząc się do kwestii dotyczącej przejścia dla dużych zwierząt Regionalny Dyrektor wyjaśnia, że zaprojektowane zostało przejście dla dużych zwierząt na rzece Czarna (MS-8 w km 8+658,15). Ponadto w pasie między Ciemnem i Nowym Jankowem, zaprojektowane zostały dwa przejścia dla zwierząt średnich PZ-11 (km 9+840) i PZ-12 (km 10+330). Parametry przejść i ich lokalizacja jest zgodna z decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach. Należy zaznaczyć, iż łoś jako gatunek o typowo sezonowych i dalekodystansowych migracjach pojawia się sporadycznie i w miejscach nieoczekiwanych. Zarówno przejście dolne pod obiektem mostowym, jaki i dolne przejścia dla zwierzyny średniej, choć niedostosowane do wymogów parametrów dla zwierząt dużych (według dostępnych poradników), mogą być wykorzystywane przez ten gatunek.

Na obecnym etapie oceny oddziaływania na środowisko (w porównaniu do etapu decyzji środowiskowej) uszczegółowiono lokalizację i parametry ekranów akustycznych w oparciu o aktualną prognozę rozprzestrzeniania się hałasu drogowego z uwzględnieniem zmiany dopuszczalnych norm hałasu (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku - Dz. U. z 2012 r. poz. 1109).

Przedstawiona w raporcie oś analiza akustyczna została wykonana w sposób pozwalający na ocenę oddziaływania przedsięwzięcia w tym zakresie. Z analiz przedstawionych w raporcie oś wynika, że zaproponowane przez Inwestora ekrany akustyczne są konieczne do wykonania w celu minimalizacji oddziaływania hałasu na terenach chronionych akustycznie. Wyniki przeprowadzonych analiz potwierdzają, że po zastosowaniu ekranów akustycznych zostaną dotrzymane dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku. Jedynie w przypadku receptora nr 8 wystąpi nieznaczne przekroczenie (0,1 dB w porze nocy) poniżej błędu metodyki.

W celu zweryfikowania rzeczywistego oddziaływania akustycznego planowanego przedsięwzięcia i oceny zastosowanych zabezpieczeń akustycznych, nałożono na Inwestora obowiązek wykonania analizy porealizacyjnej i wskazano punkty kontrolne hałasu.

Do protokołu z rozprawy administracyjnej został dołączony wniosek Zofii Pawłowicz-Szewczuk o odroczenie rozprawy oraz Kancelarii Radcy Prawnego o zawieszenie postępowania w sprawie wydania zezwolenia na realizację inwestycji drogowej dla planowanego przedsięwzięcia. Ww. kwestie nie dotyczą postępowania prowadzonego przez Regionalnego Dyrektora.

Wojewoda Mazowiecki wraz z protokołem z otwartej rozprawy administracyjnej dla społeczeństwa przekazał pisma: Doroty Grudzień – Barbachowskiej (z dnia 19 października 2015 r.), Towarzystwa Ochrony Przyrody – TOP (z dnia 10 listopada 2015 r.), mieszkańców wsi Ciemne (11 podpisów pod pismami z dnia 9 listopada 2015 r. – dwa pisma).

W ww. pismach wskazane zostały następujące kwestie:

1. Niezgodność projektu podziału działek pod realizację planowanej drogi z ustaleniami jakie odbyły się w toku opracowywania przez GDDKiA projektu budowlanego; wniosek o poprawienie projektu i realizowanie go zgodnie z podjętymi ustaleniami;
2. Wniosek o uzupełnienie lub poprawę raportu oś w zakresie:
  - a) Rozdz. 9 dotyczącego analizy oddziaływań skumulowanych – poprzez zidentyfikowanie i rozważenie istniejących oraz prognozowanych oddziaływań skumulowanych, które zapewne zaistnieją w trakcie realizacji omawianego odcinka drogi ekspresowej S-8 i będą pochodzić z: budowy ok. 2 km odcinka drogi wojewódzkiej nr 635, budów północno-zachodniego odcinka omawianej drogi (pomiędzy węzłem „Drewnica” a węzłem „Kobyłka”), realizacji przedsięwzięć

- bezpośrednio powiązanych z omawianym (np. przebudową, w tym skablowaniem linii energetycznych, przebudową gazociągu średniego ciśnienia, realizacją kanalizacji telekomunikacyjnej), ruchu na istniejącej już trasie szybkiego ruchu S8, z którą omawiane przedsięwzięcie zostanie połączone poprzez węzeł „Radzymin Płd.” oraz od: działającego w najbliższym sąsiedztwie odcinka omawianej trasy Zakładu Produkcyjnego TAGO, prac budowlanych (typu rozbiórkowego) związanych z koniecznym wyburzeniem szeregu obiektów budowlanych koniecznym dla realizacji planowanego przedsięwzięcia, poboru kruszyw pospolitych (typu piasek) oraz w treści raportu nie sprecyzowano miejsc poboru;
- b) Rozdz. 14 „Analiza możliwych konfliktów społecznych” – nie uwzględnia analizy konfliktu z krajową organizacją ekologiczną – Ogólnopolskim Towarzystwem Ochrony Ptaków;
  - c) Rozdział dotyczący zaleceń w sprawie monitoringu – poprzez uzupełnienie o zaproponowanie metodyki potrzebnego monitoringu rozbić ptaków o pojazdy mechaniczne na planowanym do wybudowania odcinku drogi S8, które będą miały miejsce na etapie realizacji przedsięwzięcia;
  - d) Rozdz. dotyczący wykonania monitoringu i analizy porealizacyjnej – sprzeciw wobec postulowanemu w raporcie o odstępieniu od wykonania monitoringu stężeń dwutlenku azotu w fazie eksploatacji drogi S8; wniosek o uwzględnienie w planowanej do wykonania analizie porealizacyjnej wyników monitorowania stężenia w sąsiedztwie jezdni pyłów zawieszonych typu PM10; należy przeprowadzić monitoring uciążliwości akustycznych w pełnym zakresie – uwzględniający także wymienione powyżej przedsięwzięcia skumulowane;
  - e) Projektów nowych nasadzeń (również w okolicach projektowanych przejść dla zwierząt) - wniosek o rezygnację z gatunków krzewów i drzew z owocami chętnie spożywanymi wyłącznie przez ptaki, a nie przez zwierząt, które będą korzystać z tych przejść (ssaki i płazy); nie powinny być wskazane do nasadzenia w sąsiedztwie trasy takiej gatunki jak: jarząb pospolity, czerecha ptasia, jabłoń dzika, głóg jednoszyjkowy, bez czarny, dereń świdwa, śliwa tarnina, dzika róża i berberys;
  - f) Rozdz. dotyczący charakterystyki awifauny – nie podano w nim metodyki, w tym pór roku oraz metod inwentaryzacji i liczby przeprowadzonych kontroli; nie wiadomo czy badaniami objęto porę zimową, jak również okresu wędrówek ptaków;
  - g) Braku w raporcie o oszczędności omówienia zagrożeń dotyczących awifauny (w szczególności na etapie eksploatacji drogi) w warunkach wzrastającego z latami ruchu samochodowego; raport o oszczędności powinien zostać w tym zakresie uzupełniony – o znane wyniki badań skali rozbić ptaków o samochody na drogach szybkiego ruchu, z uwzględnieniem zmian tego zjawiska w porach roku i gatunków ptaków szczególnie narażonych na kolizje z pojazdami, a także gatunków „specjalnej troski” – np. z zał. I do unijnej Dyrektywy Ptasiej; wniosek aby w raporcie o oszczędności opracować środki zaradcze zapobiegające temu zjawisku; wniosek aby zasad lokalizacji ekranów nie uzależniać wyłącznie od obowiązujących rozporządzeń wykonawczych określających dopuszczalne normy akustyczne; wniosek o pozostawienie jako obowiązującej inwestora pierwotnej lokalizacji ekranów – w szczególności w tych miejscach, które autorzy raportu powinni przewidzieć w jego uzupełnieniu jako odcinki natężonych niskich przelotów ptactwa nad planowaną trasą;
  - h) Wniosek o wskazanie w zapisach postanowienia tylko jednego miesiąca (września) na w miarę bezpieczne dla płazów zasypywanie ich zbiorników i oczek wodnych (tak jak sformułowano w pkt. 2.31 decyzji środowiskowej);
  - i) Wniosek o zawarcie w postanowieniu zapisów: „Wszelkie inicjalne roboty ziemne na terenach leśnych, jak również usunięcie drzew i krzewów i zdjęcie warstwy humusu oraz rozpoczęcie robót budowlanych na całej budowie – powinno być wykonane od 1 września do końca lutego” oraz „Przerwanie na okres lęgowy (maj-połowa sierpnia) robót przy skarpach ziemnych, w przypadku zajęcia tego siedliska przez jaskółki brzegówki”;

- j) Wniosek o uwzględnienie w projekcie budowlanym wykonania i rozwieszenia na terenach leśnych Nadleśnictwa Drewnica 100 szt. skrzynek lęgowych dla ptaków (typu „A” – 60 szt., typu „B” – 40 szt.)- jako kompensacji przyrodniczej odnoszącej się do prognozowanego zniszczenia drzewostanu w związku z budową drogi.
3. Wariant III realizacji planowanej drogi w części dotyczącej odcinka od węzła „Wołomin” do włączenia w istniejącą ekspresową obwodnicę Radzymina jest najbardziej szkodliwym rozwiązaniem dla środowiska.
4. W związku ze zmianą przebiegu drogi 635 i sposobem włączenia jej w planowaną S8 przewidziano znacznie więcej budynków do wyburzenia niż we wcześniejszej wersji raportu.
5. Uwagi do raportu o oś:
  - a) nie uwzględniono szkodliwego oddziaływania drgań, hałasu i zanieczyszczeń dla budynków, które znajdują się w pobliżu planowanej budowy;
  - b) nie uwzględniono faktycznej powierzchni leśnej, która ulegnie likwidacji w związku z budową. Tereny między Nowym Jankowem stanowią jednolitą powierzchnię leśną;
  - c) nie uwzględniono przejścia dla dużych zwierząt (łoś, sarna i in.) w pasie między Ciemnem i Nowym Jankowem. Jest to miejsce łączące dwie powierzchnie leśne: Ciemnego i Helenowa, które planowany wariant drogi S8 przecina;
  - d) nie uwzględniono zagrożeń na etapie przygotowania do budowy i samej budowy dla większej ilości zabudowy i większej powierzchni terenu, jak również dla infrastruktury komunalnej;
  - e) zlekceważono zagrożenie dla zakładu produkcji spożywczej.
6. Zmniejszenie ilości ekranów o 50% spowoduje zwiększone zagrożenie szkodliwego oddziaływania drogi.
7. Zwielokrotniono wartość inwestycji w stosunku do wartości we wniosku o wydanie decyzji środowiskowej.
8. Uwagi do rozprawy administracyjnej otwartej dla społeczeństwa przeprowadzonej w dniu 20 października 2015 r. w Urzędzie Miasta Kobyłka.
9. Wniosek o wstrzymanie postępowania w sprawie wydania zezwolenia na realizację inwestycji drogowej, do czasu prawomocnego wyroku sądu, rozpatrującego odwołanie w sprawie decyzji środowiskowej.

Regionalny Dyrektor szczegółowo przeanalizował wszystkie uwagi stron postępowania i w następujący sposób postanowił się odnieść do poszczególnych z nich.

Kwestia podnoszona w pkt 1 przekracza kompetencje Regionalnego Dyrektora określone przepisami ustawy o oś w zakresie ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i nie jest przedmiotem rozpoznania w prowadzonym przez tutejszy organ postępowaniu. Zadaniem Regionalnego Dyrektora jest analiza przedłożonej dokumentacji i rozwiązań technicznych zaproponowanych przez Inwestora pod kątem zachowania standardów ochrony środowiska. Natomiast nie jest właściwością organu decydowanie o podziale działek pod inwestycję.

Stanowisko Regionalnego Dyrektora do uwag zawartych w pkt 2:

2 a) i 2 b) Uwaga nieuwzględniona. W opinii Regionalnego Dyrektora przedłożony przez Inwestora raport o oś wraz z uzupełnieniem został sporządzony zgodnie z wymogami art. 67 ustawy o oś i zawiera wszystkie wymagane informacje niezbędne do dokonania oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko. We właściwy sposób omówiono w nim kwestie dotyczące poszczególnych elementów środowiska, w tym wpływu inwestycji na środowisko w fazie realizacji inwestycji. Dodatkowo należy zauważyć, że właściwa ocena oddziaływania inwestycji na środowisko została przeprowadzona na etapie wydania decyzji środowiskowej. Przedstawione w raporcie o oś rozpoznanie środowiskowe jest wystarczające do oceny oddziaływania elementów inwestycji, które zostały zmienione na etapie projektu budowlanego w stosunku do założeń z etapu związanego z wydaniem decyzji środowiskowej. W decyzji środowiskowej i niniejszym postanowieniu zostały sformułowane warunki realizacji i eksploatacji które mają na celu minimalizację wpływu na

środowisko, w tym na zdrowie i życie ludzi. Realizacja inwestycji zgodnie z nałożonymi na Inwestora warunkami nie wpłynie znacząco na stan środowiska.

2 c) Uwaga nieuwzględniona. Zdaniem Regionalnego Dyrektora nie zachodzi potrzeba rozszerzenia monitoringu na etapie realizacji. Etap realizacji, o którym mowa w uwadze nie jest właściwym zarówno ze względów merytorycznych jak i technicznych możliwości przeprowadzenia badań w trakcie wykonywania prac. Duża zmienność różnorodnych prac i innych czynników w czasie realizacji przedsięwzięcia uniemożliwia uzyskanie miarodajnych i porównywalnych wyników.

2 d) Wniosek nieuwzględniony. Z przedstawionych w raporcie oś wyników modelowania rozprzestrzeniania się substancji w powietrzu wynika, że na etapie eksploatacji inwestycji wartości stężeń średniorocznych i maksymalnych substancji w powietrzu poza liniami rozgraniczającymi drogi będą niższe od dopuszczalnych. W raporcie oś wskazano, że nie stwierdzono negatywnego wpływu inwestycji na powietrze atmosferyczne, nawet w perspektywie 2027 r. Odstąpienie od konieczności wykonywania analizy porealizacyjnej w zakresie oddziaływania na powietrze oparto na wynikach analiz przedstawionych w raporcie oś a nie na wynikach pomiarów dla innych dróg. W związku z powyższym nie ma uzasadnienia dla kwestii podnoszonej we wniosku.

2 e) Uwaga nieuwzględniona. Dobór gatunkowy roślin do projektowanych nasadzeń winien uwzględniać wymagania określone w decyzji środowiskowej. Zgodnie z pkt. 3.7 decyzji środowiskowej, do nasadzeń drzew i krzewów wchodzących w skład pasów zieleni przydrożnej należy dobrać gatunki odporne na zanieczyszczenia, dostosowane do warunków gruntowo – wodnych oraz istniejącej zieleni. Należy wykluczyć nasadzenia drzew i krzewów z mrozoodpornymi owocami, spożywanymi przez ptaki. Natomiast pkt 3.9 decyzji środowiskowej, dotyczący zieleni przy przejściach dla zwierząt, nie wyklucza stosowania gatunków z owocami spożywanymi przez ptaki. Warunkiem jest zastosowanie rodzimych gatunków krzewów i niskich drzew. Należy zaznaczyć, iż rośliny projektowane na przejściach dla zwierząt oraz na obszarze najść do nich nie pełnią jedynie funkcji wabiącej, ze względu na swoją atrakcyjność pod względem spożycia, ale stanowią jednocześnie element kierujący zwierzęta do przejść oraz osłaniający i maskujący obiekty budowlane. Gatunki wymienione przez TOP są gatunkami zalecanymi do stosowania na przejściach dla zwierząt, jako gatunki preferowane, bardzo atrakcyjne dla zwierząt. Jednocześnie w rejonie przejść dla zwierząt zastosowano ekrany akustyczne oraz osłonę antyolśnieniową, które w sposób skuteczny ograniczać będą ryzyko zderzenia ptaków z pojazdami.

2 f) Uwaga nieuwzględniona. Analizę oparto o dane wskazane w inwentaryzacji przyrodniczej wykonanej na potrzeby raportu o oddziaływaniu na środowisko z etapu decyzji środowiskowej. Z uwagi na ramy czasowe poprzedniej inwentaryzacji nieobejmującej okresu migracji i początku okresu lęgowego przeprowadzono badania uzupełniające. Ptaki badano na transektach z zastosowaniem, obserwacji bezpośrednich oraz nasłuchów. Badania prowadzono w 2015 r. w brakujących miesiącach – marcu i kwietniu. Obejmowały one część migracji oraz okresu lęgowego, który jest najbardziej miarodajnym okresem, jeżeli chodzi o określenie składu gatunkowego obszaru. Prowadzone badania nie były monitoringiem ptaków pozwalającym szacować zmiany liczebności bądź składu gatunkowego, a jedynie inwentaryzacją przyrodniczą zmierzającą do ustalenia bioróżnorodności. Na podstawie obserwacji migracji jesiennych czy wiosennych nie można określić składu zasiedlającego teren inwestycji jak zasugerowano w uwadze, odpowiednim do tego czasem jest okres lęgowy, kiedy to większość ptaków wykazuje terytorializm, a nie jedynie migruje nad terenem. Lista ptaków wymienionych w raporcie oś nie jest zamknięta. Inwentaryzacja polegała na odnotowaniu tych gatunków, które zaobserwowano lub usłyszano podczas obserwacji. Ponadto wątpliwym jest, że takie gatunki jak chociażby krogulec, dzięciołek czy derkacz „występują powszechnie”. Krogulec występuje zazwyczaj, jako gatunek nieliczny; dzięciołek jako gatunek nieliczny (tylko lokalnie średnio liczny) i wymieniony w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej; derkacz, również nieliczny, dla którego odpowiednie siedliska występowały tylko w jednym miejscu. Należy również zauważyć, że krogulec został odnotowany w toku badań w km 10+200. Inwentaryzacja

uzupełniająca wraz z danymi wcześniejszymi pozwoliła na właściwą ocenę oddziaływania inwestycji i przyjęcie stosownych działań ochronnych.

2 g) Uwaga nieuwzględniona. W treści raportu oos przeanalizowano ryzyko występowania zagrożeń dotyczących awifauny zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji projektowanej drogi. Największe szkody w populacjach awifauny związane są z zastosowaniem przezroczysty ekranów. W przypadku analizowanej inwestycji zastosowano głównie ekrany pochłaniające – nieprzezroczyste, oraz kilka odcinków ekranów mieszanych tj. przezroczystych tylko w dolnej części (do wysokości 2,5 m). Jednocześnie na panelach przezroczystych umieszczone zostaną nadruki w formie pasów o ciemnej barwie o szerokości 2 cm rozmieszczonych co 10 cm, co zminimalizuje ryzyko zderzeń z nimi ptaków (pkt 3.2 decyzji). Ze względu na obszary, które przecina projektowana trasa, ewentualna śmiertelność może dotyczyć głównie okresu zimowego, gdy dochodzi do częstych zderzeń samochodów z małymi ssakami, które następnie, jako padlina zwabiają ptaki szponiaste (w tym wypadku głównie myszolowy). Szczelne wyгородzenie pasa drogowego siatką ma na celu zabezpieczenie przed wtargnięciem małych ssaków na drogę, a zatem eliminację występowania zdarzeń z małymi ssakami i spowoduje, że gatunki szponiaste nie będą zwabiane w pobliże drogi. Z kolei zwiększenie ilości ekranów pozwalających podnieść pułap lotu ptaków ogranicza (w przypadku przypadkowego wtargnięcia) możliwości opuszczenia przez nich pasa drogowego. Stąd budowa dodatkowych osłon nie znajduje uzasadnienia. Zastosowane zabezpieczenia akustyczne w sposób efektywny będą ograniczać rozbicia ptaków o samochody.

2 h) Uwaga nieuwzględniona. Zmiana brzmienia warunku pozwala na wydłużenie czasu, w którym można będzie dokonać likwidacji zbiorników wodnych i jednocześnie zapewnia uwzględnienie przepisów z zakresu ochrony gatunkowej. W myśl art. 6 ust. 1 pkt. 10 ustawy o ochronie przyrody, „ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów” należy do form ochrony przyrody. Stosowne zezwolenia na odstępstwa od zakazów określonych w art. 51 i 52 cyt. ustawy, wydaje Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska lub Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska. Wydanie derogacji stanowi odrębne postępowanie administracyjne. Analiza przepisów dotyczących ochrony gatunkowej leży w gestii Inwestora.

2 i) Uwaga nieuwzględniona. W ocenie Regionalnego Dyrektora zawarte w decyzji środowiskowej warunki realizacji przedsięwzięcie w sposób właściwy minimalizują negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko przyrodnicze. Jednocześnie wszelkie prace będą prowadzone pod nadzorem przyrodniczym, który dokona bieżącej diagnozy terenu oraz wskaże stosowne działania zabezpieczające dla wszystkich grup zwierząt z uwzględnieniem przepisów z zakresu ochrony gatunkowej.

2 j) Uwaga nieuwzględniona. Analiza wykonana na potrzeby raportu oos nie wykazała istotnego wpływu inwestycji na populacje i miejsca lęgowe ptaków, z tego też względu nie zalecono działań minimalizujących w postaci budek lęgowych dla ptaków.

W decyzji środowiskowej został wskazany wariant realizacji przedsięwzięcia. Zakres ponownej oceny oddziaływania na środowisko może obejmować zmiany dot. modyfikacji np. urządzeń ochrony środowiska w granicach określonych decyzją środowiskową. Ponowna ocena nie przewiduje możliwości dokonania zmiany w zakresie lokalizacji przedsięwzięcia. Uwagi dot. wyboru innego wariantu drogi, wskazane w pkt 3 nie są przedmiotem analiz na obecnym etapie. W związku z powyższym nie mogą zostać uwzględnione.

Regionalny Dyrektor nie może odnieść się do kwestii wskazanej w pkt 4 gdyż realizacja drogi 635 nie jest przedmiotem prowadzonego postępowania. Budowa drogi 635 nie jest objęta wnioskiem o uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia.

W odpowiedzi na uwagi w pkt 5 Regionalny Dyrektor informuje, że przedłożony przez Inwestora raport oos wraz z uzupełnieniem został sporządzony zgodnie z wymogami art. 67 ustawy oos i zawiera

wszystkie wymagane informacje niezbędne do dokonania oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko. We właściwy sposób omówiono w nim kwestie dotyczące poszczególnych elementów środowiska, w tym wpływu inwestycji na środowisko w fazie realizacji inwestycji. Dla poszczególnych elementów środowiska przedstawione zostały prognozowane oddziaływania na etapie realizacji inwestycji (w tym na etapie prac przygotowawczych). Dodatkowo należy zauważyć, że właściwa ocena oddziaływania inwestycji na środowisko została przeprowadzona na etapie wydania decyzji środowiskowej. Przedstawione w raporcie oś rozpoznanie środowiskowe jest wystarczające do oceny oddziaływania elementów inwestycji, które zostały zmienione na etapie projektu budowlanego w stosunku do założeń z etapu związanego z wydaniem decyzji środowiskowej. W decyzji środowiskowej i niniejszym postanowieniu zostały sformułowane warunki realizacji i eksploatacji które mają na celu minimalizację wpływu na środowisko, w tym na zdrowie i życie ludzi. Realizacja inwestycji zgodnie z nałożonymi na Inwestora warunkami nie wpłynie znacząco na stan środowiska.

W odniesieniu do uwagi wskazanej w pkt 5 b) Regionalny Dyrektor informuje, że w raporcie oś w rozdziale 5.6.2.5. Analiza w zakresie oddziaływania i działań ochronnych na etapie realizacji inwestycji podane zostały powierzchnie lasów przeznaczonych do usunięcia, w tym lasów państwowych będących w zarządzie Nadleśnictwa Drewnica.

Odnosząc się do kwestii dotyczącej przejścia dla dużych zwierząt, wskazanej w pkt 5c) Regionalny Dyrektor wyjaśnia, że w pasie między Ciemnem i Nowym Jankowem zaprojektowane zostały dwa przejścia dla zwierząt średnich PZ-11 (km 9+840) i PZ-12 (km 10+330). Parametry przejść i ich lokalizacja jest zgodna z decyzją środowiskową. W raporcie oś nie stwierdzono kolizji z głównym korytarzem ekologicznym, stąd nie ma uzasadnienia zmiana parametrów ww. przejść. Jednocześnie w sąsiedztwie, zaprojektowano przejście dla dużych zwierząt na rzece Czarna (MS-8 w km 8+658,15). Łoś jako gatunek o typowo sezonowych i dalekodystansowych migracjach pojawia się sporadycznie i w miejscach nieoczekiwanych. Zarówno przejście dolne pod obiektem mostowym, jaki i dolne przejścia dla zwierzyny średniej, choć niedostosowane do wymogów parametrów dla zwierząt dużych (według dostępnych poradników), mogą być wykorzystywane przez ten gatunek.

W uwadze wskazanej w pkt 5e) nie określono precyzyjnie, dla którego zakładu produkcji spożywczej i w jakim zakresie miałyby wystąpić zagrożenie. Przepuszczalnie uwaga dotyczy zakładu Tago zlokalizowanego po prawej stronie projektowanej drogi w km 11+500. W wyniku przeprowadzonych w raporcie oś analiz nie prognozuje się, aby projektowana droga w jakikolwiek sposób oddziaływała na ww. zakład.

Na obecnym etapie oceny oddziaływania na środowisko (w porównaniu do etapu decyzji środowiskowej) uszczegółowiono lokalizację i parametry ekranów akustycznych w oparciu o aktualną prognozę rozprzestrzeniania się hałasu drogowego z uwzględnieniem zmiany dopuszczalnych norm hałasu (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku - Dz. U. z 2012 r. poz. 1109).

Przedstawiona w raporcie oś analiza akustyczna została wykonana w sposób pozwalający na ocenę oddziaływania przedsięwzięcia w tym zakresie. Z analiz przedstawionych w raporcie oś wynika, że zaproponowane przez Inwestora ekrany akustyczne są konieczne do wykonania w celu minimalizacji oddziaływania hałasu na terenach chronionych akustycznie. Wyniki przeprowadzonych analiz potwierdzają, że po zastosowaniu ekranów akustycznych zostaną dotrzymane dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku. Jedynie w przypadku receptora nr 8 wystąpi nieznaczne przekroczenie (0,1 dB w porze nocy) poniżej błędu metodyki.

W celu zweryfikowania rzeczywistego oddziaływania akustycznego planowanego przedsięwzięcia i oceny zastosowanych zabezpieczeń akustycznych, nałożono na Inwestora obowiązek wykonania analizy porealizacyjnej i wskazano punkty kontrolne hałasu.

W związku z powyższym uwaga wskazana w pkt 6 jest niezasadna.

Uwagi w pkt 7, 8 i 9 dotyczące wartości inwestycji, przeprowadzania rozprawy administracyjnej oraz zawieszenia postępowania prowadzonego przez Wojewodę Mazowieckiego nie są przedmiotem rozpoznania w prowadzonym przez Regionalnego Dyrektora postępowaniu.

W dniu 23 października 2015 r. do Regionalnego Dyrektora wpłynęło pismo Towarzystwa Ochrony Przyrody (TOP) o zawieszenie, na podstawie art. 97 § 1 pkt 4 Kpa prowadzonego w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie postępowania w przedmiotowej sprawie.

W odpowiedzi na ww. pismo Regionalny Dyrektor informuje, że dokonanie wnioskowanej czynności urzędowej w świetle istniejących regulacji prawnych nie jest możliwe, albowiem zawieszenia postępowania w przypadkach wskazanych w przytoczonym przez TOP przepisie dokonuje organ z urzędu, a nie na wniosek zainteresowanej tym strony.

W przedmiotowym przypadku nie zachodzą również przesłanki do zawieszenia postępowania na podstawie art. 98 § 1 Kpa, gdyż o takie zawieszenie może wystąpić jedynie strona, na której żądanie to postępowanie zostało wszczęte. Przedmiotowe postępowanie nie toczy się z wniosku TOP. Nie ma zatem podstaw do zawieszenia postępowania na wniosek TOP.

Treść niniejszego postanowienia przygotowano w oparciu o informacje zawarte w zgromadzonym materiale dowodowym, a także wykorzystano wiedzę i doświadczenie organu w zakresie ochrony środowiska. Uwzględniono również opinię sanitarną PWIS z dnia 28 października 2015 r. w pkt 3.10. sentencji niniejszego postanowienia wskazując na konieczność zastosowania ekranów akustycznych minimalizujących oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko. W pkt 3.22 sentencji niniejszego postanowienia Regionalny Dyrektor uwzględnił warunek opinii sanitarnej PWIS wskazując zakres pomiarów kontrolnych hałasu koniecznych do wykonania w ramach analizy porealizacyjnej oraz określił punkty, w których mają zostać wykonane kontrolne pomiary hałasu, w ten sposób doszczegółowiając pkt 5.1. sentencji decyzji środowiskowej. W niniejszym postanowieniu nie zostały uwzględnione pozostałe warunki realizacji inwestycji zaproponowane w opinii sanitarnej, ponieważ znajdują się one w decyzji środowiskowej.

Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia będzie źródłem uciążliwości związanych z emisją substancji zanieczyszczających powietrze, pochodzących z procesu spalania paliw w silnikach samochodów spalinowych oraz innych pojazdów, wykorzystywanych przy pracach budowlanych. Dodatkowo podczas prowadzenia prac ziemnych i rozbiórkowych może wystąpić zjawisko pylenia. W celu ograniczenia tych oddziaływań na tereny pozostające w najbliższym otoczeniu miejsca realizacji inwestycji określono warunki wskazane w pkt. 1.5 sentencji niniejszego postanowienia. Emisja substancji zanieczyszczających powietrze w okresie realizacji przedsięwzięcia będzie miała jedynie charakter okresowy, a uciążliwości z nią związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych. Ponadto spełnienie przez Inwestora nałożonych na niego warunków sprawi, że uciążliwości te zostaną zminimalizowane.

Z przedstawionych w raporcie oś wyników modelowania rozprzestrzeniania się substancji w powietrzu wynika, że na etapie eksploatacji inwestycji wartości stężeń średniorocznych i maksymalnych substancji w powietrzu poza liniami rozgraniczającymi drogi będą niższe od dopuszczalnych. Z tego też względu Regionalny Dyrektor postanowił zmienić brzmienie warunku określonego w pkt 5.1 decyzji środowiskowej, poprzez usunięcie z niego zapisu mówiącego o konieczności wykonania analizy porealizacyjnej w zakresie zanieczyszczeń powietrza (pkt 3.22 sentencji postanowienia).

W celu zminimalizowania wpływu rozpatrywanego przedsięwzięcia na środowisko, w sentencji niniejszego postanowienia Regionalny Dyrektor doprecyzował zapisy zawarte w decyzji

środowiskowej w zakresie zmiany lokalizacji i parametrów ekranów akustycznych (pkt 3.10 sentencji postanowienia). Rozstrzygając w niniejszej sprawie Regionalny Dyrektor wziął pod uwagę fakt, że w stosunku do stanu prawnego obowiązującego w dniu wydania decyzji środowiskowej zmieniły się przepisy dotyczące standardów akustycznych w środowisku. Przedstawiona w raporcie oś i jego uzupełnieniu analiza akustyczna wskazała na możliwość modyfikacji lokalizacji, jak i parametrów technicznych ekranów akustycznych określonych w decyzji środowiskowej. Zaproponowane przez Inwestora ekrany akustyczne wskazują na skuteczną ochronę akustyczną terenów chronionych przed hałasem (poza nieznacznym przekroczeniem w receptorze nr 8 – 0,1 dB w porze nocy) z tego względu w pkt 3.12 sentencji postanowienia odstąpiono od warunku określonego w pkt 3.4. decyzji środowiskowej. Wykonana analiza porealizacyjna zweryfikuje rzeczywiste oddziaływanie akustyczne planowanego przedsięwzięcia i oceni skuteczność zastosowanych ekranów akustycznych. Jej wyniki umożliwią ewentualną korektę lokalizacji oraz parametrów ekranów akustycznych (w tym zaprojektowanie i wykonanie dodatkowych zabezpieczeń) lub potwierdzą konieczność utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania. W niniejszym postanowieniu doprecyzowano zakres wykonania pomiarów kontrolnych w ramach analizy porealizacyjnej w kwestii oddziaływania akustycznego przedmiotowego przedsięwzięcia (pkt 3.22 sentencji postanowienia). Regionalny Dyrektor doprecyzował zapisy decyzji środowiskowej w zakresie dotyczącym prowadzenia prac budowlanych w rejonie zabudowy mieszkaniowej w godzinach 6.00- 22.00 (pkt 3.3 sentencji postanowienia).

Mając na uwadze zapobieganie i ograniczanie niekorzystnego oddziaływania planowanej inwestycji na środowisko gruntowo – wodne na etapie jej eksploatacji, Regionalny Dyrektor określił warunki zawarte w pkt 2.5 i 2.6 sentencji postanowienia zgodnie z którymi system odwadniania i podczyszczania ścieków związany z przedmiotowym przedsięwzięciem wymaga regularnych przeglądów oraz konserwacji, co pozwoli na zachowanie jego wysokiej efektywności. W niniejszym postanowieniu Regionalny Dyrektor doprecyzował zapisy pkt 3.16 decyzji środowiskowej, poprzez modyfikację lokalizacji zbiorników retencyjnych (pkt 3.18 sentencji postanowienia). Zmiana lokalizacji wskazanych zbiorników wynikała m.in. z uwarunkowań technicznych.

Zmiana brzmienia warunku 3.15 decyzji środowiskowej spowodowana była przedstawioną w raporcie oś analizą warunków gruntowo – wodnych na trasie planowanej inwestycji (pkt 3.17 sentencji postanowienia). W raporcie oś wykazano konieczność zastosowania większej ilości rowów szczelnych (niż było to na etapie wydawania decyzji środowiskowej). Powyższe ma na celu zapobieganie i ograniczanie niekorzystnego oddziaływania planowanej inwestycji na środowisko gruntowo – wodne na etapie eksploatacji inwestycji.

Warunki zawarte w pkt 1.1 – 1.3 sentencji postanowienia wynikają z konieczności doprecyzowania warunków realizacji zawartych w decyzji środowiskowej i związane są z modyfikacją założeń projektu budowlanego. W celu ochrony zwierząt na etapie realizacji inwestycji, wskazano konieczność tymczasowego wygrodzenia placu budowy oraz montaż specjalnych pojemników, w których gromadzić się będą osobniki usiłujące obejść przeszkodę. W celu ochrony zwierząt na etapie eksploatacji wskazano konieczność realizacji płotków ochronno – naprowadzających, które zapobiegną wtargnięciu zwierząt na jezdnię i nakierują je na przejścia.

W związku z modyfikacją założeń do projektu budowlanego oraz koniecznością doprecyzowania warunków zawartych w decyzji środowiskowej odstąpiono od warunku wskazanego w pkt 3.8 decyzji środowiskowej, dotyczącego lokalizacji i parametrów przejść dla zwierząt (pkt 3.14 sentencji postanowienia) i wprowadzono warunek w tym zakresie w pkt 1.4 sentencji postanowienia.

W celu zapewnienia poprawnego funkcjonowania przejść dla zwierząt oraz szczelności ogrodzeń ochronno – naprowadzających, a tym samym zachowania drożności korytarzy migracji, określono szczegółowe wytyczne dotyczące ich utrzymania i konserwacji (pkt. 2.1 i 2.2 sentencji postanowienia).

Wskazany w pkt. 2.3 i 2.4 sentencji postanowienia zakres kontroli oraz jej terminy, pozwolą na utrzymanie zieleni w odpowiednim stanie zdrowotnym, właściwym do pełnienia jej funkcji.

W związku z koniecznością doprecyzowania warunków zawartych w decyzji środowiskowej oraz modyfikacją założeń do projektu budowlanego w pkt. 3.1, 3.2, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.11, 3.13, 3.15, 3.16, 3.19, 3.20 sentencji postanowienia dokonano zmiany brzmienia warunków 2.1, 2.12, 2.16, 2.19, 2.24, 2.30, 2.31, 2.34, 3.2, 3.6, 3.12, 3.13, 3.17, 3.19 decyzji środowiskowej.

Według aktualnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409 ze zm.), rośliny takie jak konwalia majowa *Convallaria majalis*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*, kalina koralowa *Vibornum opulus* występujące w obszarze planowanej inwestycji, straciły status roślin objętych ochroną częściową. Z tego względu dokonano zmiany w treści warunku 2.12 decyzji środowiskowej.

Z uwagi na lokalizację wzdłuż projektowanej drogi terenów zabudowanych, dokonano korekty pierwotnej długości odcinka określonego w pkt 2.16 decyzji środowiskowej (z „od km 9+400 do km 11+000” na „od km 9+800 do km 10+500”). Wskazany odcinek przebiega przez rozległy kompleks leśny, który znajduje się w Warszawskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. Jest to miejsce migracji i występowania ssaków oraz gadów reprezentowanych przez gatunki związane ze środowiskiem leśnym. Ryzyko degradacji środowiska życia zwierząt można zminimalizować odpowiednio chroniąc i zabezpieczając to środowisko podczas budowy, m. in. przez unikanie lokalizacji zaplecza budowy na powyższym terenie oraz poprzez ograniczenie robót w porze wieczornej i nocnej na tym terenie. Ponadto na tym odcinku projektowane jest przejście dla zwierząt, zatem należy unikać ich odstraszania podczas nocnej aktywności tak, aby w przyszłości przejście było wykorzystywane (pkt 3.4 sentencji postanowienia).

Wprowadzenie w warunku 2.19 decyzji środowiskowej terminu usunięcia zieleni poza sezonem lęgowym ma na celu ograniczenie wpływu inwestycji na awifaunę (pkt 3.5 sentencji postanowienia). Usunięcie drzew i krzewów w okresie 1 – 31 marca będzie możliwe tylko i wyłącznie w przypadku, gdy nadzór ornitologiczny stwierdzi przed jej przeprowadzeniem, że przeznaczone do usunięcia egzemplarze nie są miejscem lęgowym ptaków. Wykonana inspekcja terenu pod kątem występowania prawnie chronionych gatunków, umożliwi ewentualną wycinkę zieleni z uwzględnieniem przepisów z zakresu ochrony gatunkowej.

Z uwagi na zinventaryzowanie 10 nowych zbiorników wodnych i terenów podmokłych w sąsiedztwie projektowanego pasa drogowego, możliwość wykorzystania istniejących zbiorników o bardzo dobrych warunkach dla płazów oraz budowę 3 zbiorników retencyjnych przystosowanych do zasiedlenia przez płazy, zrezygnowano z budowy nowych zbiorników i została wskazana lokalizacja zbiorników zastępczych oraz określony został sposób przenoszenia płazów i zagospodarowania nowych zbiorników (pkt 3.7 sentencji postanowienia). W osi planowanej budowy drogi znajduje się 10 małych zbiorników i oczek wodnych: pow. 1a – nr 1, 16 i 22, 28 w km 6+450, 8+900 i 11+330 i 8+370, pow. 1,5 a – nr 3,7,14, 27 w km 6+480, 6+970 i 8+410 i 12+390, pow. 5a – nr 8 w km 8+000 oraz pow. 0,5 ha – zbiornik 9 (największy likwidowany zbiornik) w km 7+250 – 7+380. Dla pierwszych 5 likwidowanych zbiorników/oczek wodnych (1,3,7,8,9) po odłowieniu funkcję rozrodu i bytowania dla nielicznie występujących w nich płazów pełnić będzie oczko wodne nr 2 o pow. ok. 0,7a. W przypadku kolejnych likwidowanych oczek wodnych – nr 16 o niskiej atrakcyjności dla płazów miejscem zastępczym będzie oczko wodne nr 13 wraz z podmokłymi łąkami i nieużytkami, bądź rzeka Czarna. Likwidacja oczka nr 16, o niskiej atrakcyjności dla płazów skutkować będzie przeniesieniem ewentualnych płazów do oczka wodnego nr 15 występującego nieopodal. Istnieje także możliwość przeniesienia do rzeki Czarnej lub do podmokłego siedliska na wysokości km 9+300-9+400. W przypadku likwidacji ostatniego bardzo niewielkiego oczka wodnego nr 22 funkcje zastępczą pełnić będzie oczko wodne nr 21. Każde zaproponowane miejsce, do którego przenieszone będą płazy posiada lepsze warunki dla ich przebywania niż likwidowane.

Zmiana treści warunku 2.24 i 2.31 decyzji środowiskowej pozwala na wydłużenie czasu, w którym można będzie zrealizować prace ziemne, dokonać likwidacji zbiorników wodnych i jednocześnie zapewnić uwzględnienie przepisów z zakresu ochrony gatunkowej (pkt 3.6 i 3.8 niniejszego postanowienia). Wydanie derogacji stanowi odrębne postępowanie administracyjne. Analiza przepisów dotyczących ochrony gatunkowej leży w gestii Inwestora.

W związku z rezygnacją z budowy zbiorników zastępczych (szczegóły określono w pkt 3.7 sentencji postanowienia) powstała konieczność modyfikacji części warunku wskazanego w pkt 2.34 decyzji środowiskowej, poprzez odstąpienie od konieczności objęcia nadzorem przyrodniczym tych zbiorników.

Na odcinku od km 8+565 do km 8+700 po lewej stronie drogi oraz od km 8+610 do km 8+680 po prawej stronie projektowanej drogi na których, zgodnie z decyzją środowiskową, wymagane jest wprowadzenie zieleni izolacyjno – osłonowej, nie ma możliwości jej lokalizacji ze względu na konieczność zapewnienia drożności przejścia dla zwierząt dużych w dolinie rzeki Czarnej. W związku z powyższym zmieniono brzmienie warunku 3.6 decyzji środowiskowej (pkt 3.13 sentencji postanowienia). Na powierzchni przejścia, została zaprojektowana zieleń w formie pojedynczych i kępowych nasadzeń krzewów i niskich drzew (bez nasadzeń roślinności wysokiej). Zieleń izolacyjno – osłonowa, z uwagi na swoją zwartą strukturę (gęste nasadzenia wysokich drzew i krzewów), uniemożliwiłaby dostęp do przejścia i stanowiłaby barierę w migracji zwierząt pod projektowaną drogą S8. Na odcinku od km 8+460 do km 8+485 po prawej stronie drogi, również nie było możliwości lokalizacji zieleni izolacyjno – osłonowej, z uwagi na projektowany przejazd pod drogą S8. Natomiast na odcinku od km 10+270 do km 10+320 po prawej stronie drogi nie zaprojektowano zieleni izolacyjno – osłonowej ze względu na projektowaną zawrotkę na drodze wewnętrznej. W pasach zieleni izolacyjno – osłonowej przewidziano konieczne przerwy na zjazdy, bramy wjazdowe i furtki prowadzące na pas technologiczny oraz na projektowane instalacje. Pasy zieleni izolacyjno – osłonowej będą nawiązywać do istniejącej zieleni w otoczeniu drogi i jednocześnie ograniczać jej negatywne oddziaływania (np. zanieczyszczenia komunikacyjne) na tereny położone w najbliższym sąsiedztwie.

W przypadku gatunków nietoperzy, istotnym czynnikiem jest nie wabienie światłem owadów tak podczas etapu budowy, jak i eksploatacji drogi do lamp oświetleniowych. Takie skupiska owadów są atrakcyjnym żerowiskiem dla nietoperzy, jednak powodują dla nich zagrożenia kolizjami z poruszającymi się pojazdami. Aby uniknąć tego zagrożenia, należy zastosować oświetlenie sodowe o niskiej emisji UV lub oświetlenie LED, które wykazując kilkukrotnie mniejsze zapotrzebowanie na energię, zachowuje parametr maksymalnie ograniczonego wabienia owadów. Z tego względu w pkt 3.15 sentencji postanowienia doprecyzowano zapisy warunku 3.12 decyzji środowiskowej.

W pkt 3.19 sentencji postanowienia doprecyzowano sposób zagospodarowania zbiorników retencyjnych, określonych w pkt 3.17 decyzji środowiskowej. Projektowane zbiorniki ze względu na lokalizację w rejonie terenów atrakcyjnych dla płazów oraz łagodne nachylenie brzegów, będą dodatkowo wykorzystywane przez płazy do przebywania i rozrodu, a projektowana zieleń wkomponuje je w otaczający krajobraz. Natomiast grodzienie obiektów, podyktowane zostało względami bezpieczeństwa.

Powodem rezygnacji z podanego w punkcie 4.1.4 decyzji środowiskowej zakresu monitoringu jest przyjęta metoda przeniesienia płazów do już istniejących zbiorników zastępczych o ustabilizowanych ekosystemach (pkt 3.21 sentencji postanowienia). Istniejące zbiorniki z ustabilizowanym lustrem wody, roślinnością i obecnością płazów są najlepszym siedliskiem dla przyjęcia przenoszonych osobników w stosunku do nowo wybudowanych, bez ukształtowanej roślinności i o niepewnych warunkach wodnych. Stąd też analiza polegająca na rozeznaniu rozmieszczenia i wielkości populacji płazów została już wykonana na etapie inwentaryzacji i doborze zbiorników do ewentualnych przesiedleń. Nie przewiduje się budowy nowych zbiorników uznając, że rozwiązanie na bazie istniejących jest najwłaściwsze dla ochrony populacji. Likwidacja zbiorników czy podmokłości będzie

oznaczając ich niwelację, zajecie pod pas drogowy stąd też kontrole tych miejsc w ramach linii rozgraniczających nie mają uzasadnienia.

Z uwagi na fakt, że organ wydający decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej uwzględnia warunki realizacji przedsięwzięcia określone zarówno w decyzji środowiskowej, jak i w niniejszym postanowieniu, Regionalny Dyrektor postanowieniem uzupełnił oraz uszczegółowił warunki zawarte w ww. decyzji środowiskowej, a także odstąpił od niektórych z nich oraz sformułował nowe warunki konieczne do zastosowania przy realizacji inwestycji.

Mając na uwadze powyższe postanowiono jak w sentencji.

POUCZENIE

Na niniejsze postanowienie nie przysługuje zażalenie.

REGIONALNY DYREKTOR
Ochrony Środowiska w Warszawie

Arkadiusz Siembida

Otrzymują:

1. Wojewoda Mazowiecki, Pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa,
2. Pełnomocnik GDDKiA – Paweł Skorupa
Astadim S.C.,
ul. Sapieżyńska 10A, 00-210 Warszawa,
3. Strony postępowania zgodnie z art. 49 Kpa,
4. aa.